

بررسی تبعات بن‌بست مذاکرات وین و احتمال صدور قطع‌نامه در شورای حکام بر بازار ارز ایران در گفت‌وگو با آلبرت بغوزیان

افت ارزش پول ملی

بدون صدور قطع‌نامه هم روی می‌دهد

◆ در روزهای قبل از تعطیلات، شاهد سیر صعودی نرخ دلار بودیم؛ به‌گونه‌ای که تنها ۷۰۰ تومان با رکوردشکنی تاریخی نرخ ارز و فرارگرفتن در کانال ۳۳ هزار تومانی فاصله داریم. در این بین، انتشار خبر تهیه پیش‌نویس مشترک اروپا و آمریکا و به دنبال آن احتمال صدور قطع‌نامه علیه ایران در شورای حکام نیز کاتالیزوری برای افزایش قیمت دلار بود. با توجه به این شرایط آیا باید منتظر رکوردشکنی در نرخ دلار بود؟

اگرچه انتشار خبر تهیه پیش‌نویس مشترک اروپا و آمریکا و به تبع آن احتمال صدور قطع‌نامه در شورای حکام باعث شده است در روزهای پایانی هفته گذشته قیمت دلار در بازار افزایش پیدا کند،

اما من معتقدم این رکوردشکنی و سقوط تاریخی ارزش پول ملی کشور بدون صدور قطع‌نامه هم روی می‌دهد.

◆ چرا؟

چون به‌رحال بن‌بست کنونی در مذاکرات وین و احتمال شکست احیای برجام در طول تقریباً سه ماه گذشته، به صورت تدریجی بر بازار اثر خود را داشته و موتور محرک افزایش قیمت ارز بوده است. ضمن اینکه برای تمام اقتصاددانان این یک واقعیت انکارناپذیر است که رشد و توسعه اقتصادی به‌هیچ‌وجه تا زمان وجود تحریم‌ها امکان‌پذیر نخواهد بود. متأسفانه در این شرایط شکننده، دولت سیزدهم به نام جراحی اقتصادی حذف ارز ترجیحی را کلید زد که مسائل خود را برای اقتصاد ایجاد کرد. تمام آمارها این واقعیت را تأیید می‌کند. این اقدام دولت هم باعث کاهش ارزش پایه پول ملی در برابر سایر ارزها شد. در کنار این نکات، بدون شک اگر امروز یا روزهای آتی در نشست شورای حکام شاهد صدور قطع‌نامه علیه ایران باشیم، جهش قیمت‌ها در بازار ارز شکل خواهد گرفت و ریال ایران یک سقوط تاریخی دیگر را تجربه خواهد کرد.

◆ پارامتر سیاست خارجی تا چه اندازه به مساله ارزی دامن خواهد زد؟

اگرچه عوامل دیگری مانند دخالت بانک مرکزی و دولت با هدف تأمین کسری بودجه و مسائلی از این دست در نرخ‌گذاری ارزی مؤثر است، اما کافی است شما سری به فردوسی بزنید؛ تمام صراف‌ها و دلانان ارزی لحظه به لحظه تحولات سیاسی و دیپلماتیک به‌خصوص در حوزه برجامی را رصد می‌کنند. یک خبر، ولو خبر کذب مثبت یا منفی، باعث کاهش یا افزایش نرخ ارز خواهد شد. اتفاقاً دولت به همین دلیل حرف‌درمانی‌هایی را در برهه‌های حساسی با هدف مدیریت بازار ارز اجرای کرده است.

پرونده

«شرق» در گفت‌وگو با علی‌نوری‌پور، تحلیلگر مسائل آمریکا به دلایل و اهداف تغییر رفتار بایدن در قبال برجام و ایران پرداخت

واشنگتن با اعمال فشار بر تهران

به دنبال آغاز مذاکرات از موضع قوی‌تر است

◆ در هفته‌های اخیر دولت بایدن به طرز آشکاری لحن و رفتار خود را در قبال مذاکرات وین و جمهوری اسلامی تغییر داده است؛ از تصمیم قاطع مبنی بر عدم خروج سپاه از لیست گروه‌های تروریستی گرفته تا اعمال دور جدید تحریم‌ها درخصوص فروش نفت ایران، بازگشت به سیاست گروگانگیری نفتی دوره ترامپ و همچنین تلاش برای صدور قطع‌نامه علیه ایران در شورای حکام با تهیه پیش‌نویس مشترکی به همراه سه کشور اروپایی و... اما به‌واقع دلیل یا دلایل این تغییر رفتار کاخ سفید چیست؟ آیا فشارهای سنا یا تحریکات تل‌آویو شرایط را به اینجا کشانده است؟

به نظر من دلایل تغییر رفتار آمریکا در شرایط کنونی به بن‌بست مذاکرات وین و توقف حدود سه‌ماهه گفت‌وگوها بازمی‌گردد که سبب شده واشنگتن هم به دلیل تبعات این توقف حدود ۹۰ روزه دست به تغییر سیاست بزند. اگرچه در این مدت فشارهای کنکره آمریکا، تحریکات اسرائیل و دیگر بازیگران در تغییر لحن بایدن نسبت به برجام و ایران مؤثر بوده است، اما با وجود این باید گفت ظاهراً بایدن کماکان سعی دارد از طریق دیپلماتیک نگرانی‌های آمریکا را درخصوص فعالیت‌های هسته‌ای ایران مرتفع کند.

◆ یعنی معتقدید حتی با تلاش برای صدور قطع‌نامه شورای حکام دولت بایدن هنوز به مذاکرات دل بسته است؟

بله.

◆ ولی ند بریس، سخنگوی وزارت امور خارجه اخیراً در پاسخ به سؤالی مبنی بر تأثیر صدور قطع‌نامه شورای حکام بر مذاکرات وین گفت: «نگرانی بسیار جدی فعلی ما این است که ایران به سؤالات آژانس درباره فعالیت‌های هسته‌ای اعلام‌نشده خود پاسخ دهد. بنابراین پیام ما کاری است که ایران باید انجام دهد. تهران باید به خواسته‌های آژانس در زمینه پاسخ‌دادن به این سؤالات باقی‌مانده درباره تعهدات آن تحت ان‌پی‌تی و توافق جامع پادمانی آن عمل کند». از فحوائ این کلام به نظر می‌رسد که بایدن قید برجام را زده، غیر از این است؟

اینجا زدن قید برجام مطرح نیست، بلکه همان‌گونه که گفتم با توجه به تغییر شرایط ذیل بن‌بست سه‌ماهه مذاکرات وین، دولت بایدن هم دست به تغییر سیاست خود زده است تا از مسیر دیگری مذاکرات برجامی را مطابق با اهداف خود پیگیری کند. به معنای دقیق‌تر کلمه دولت بایدن با افزایش فشار بر ایران و اتخاذ سیاست‌های هجومی‌تر که بی‌شک تلاش برای صدور قطع‌نامه علیه ایران در شورای حکام هم بخشی از این سیاست تهاجمی است، سعی

دارد تهران را وادار به بازگشت به میز گفت‌وگوها کند، اما با این تفاوت که دیگر خبری از خط قرمزهای ایران درخصوص خروج سپاه از لیست گروه‌های تروریستی و دیگر پیش‌شرط‌های ایران نباشد. یعنی ایالات متحده تلاش دارد در کنار اعمال دور جدید تحریم‌ها علیه صنعت نفت ایران، مصادره محموله‌های نفتی، تصمیم برای عدم خروج سپاه از لیست گروه‌های تروریستی و تلاش برای صدور قطع‌نامه در شورای حکام علیه ایران و سایر اقدامات این‌چنینی عملاً یک اجماع جهانی علیه جمهوری اسلامی ایجاد کند تا پرونده فعالیت‌های هسته‌ای ایران در آستانه ارجاع به شورای امنیت یا فعال‌شدن مکانیسم ماشه و بازگشت قطع‌نامه‌های پیشین سازمان ملل قرار گیرد. در چنین شرایطی بایدن امید دارد ریل‌گذاری مدنظر خود را برای آغاز گفت‌وگوها با ایران مطابق با اهدافش داشته باشد. من بازم تأکید می‌کنم دولت بایدن کماکان به مذاکرات و توافق با ایران از مسیر دیپلماسی امید دارد؛ بنابراین تغییر رفتار بایدن با هدف دادن هزینه کمتر و درعین‌حال گرفتن امتیاز بیشتر در دستور کار کاخ سفید قرار گرفته است.

◆ اما نکته بسیار مهمی که می‌تواند تحلیل شما را زیر سؤال ببرد به واکنش تهران در قبال قطع‌نامه احتمالی شورای حکام بازمی‌گردد. آیا اقداماتی مانند خروج از ان‌پی‌تی، غنی‌سازی ۹۰ درصد یا استفاده از ساترنیوژهای پیشرفته در ابعاد گسترده‌تر و نظایر آن می‌تواند معادلات آمریکا را برهم بزند؟

اگر شما به متن پیش‌نویس مشترک ایالات متحده و سه کشور اروپایی نگاه کنید، به نظر می‌رسد که قطع‌نامه احتمالی شورای حکام بر اساس این پیش‌نویس، قطع‌نامه‌ای باشد که خواستار همکاری بیشتر ایران با آژانس بین‌المللی انرژی اتمی درخصوص ابعاد مختلف فعالیت‌های هسته‌ای است که محوریت آن پاسخ لازم و همکاری برای یافتن ذرات اورانیوم در سه مرکز هسته‌ای خواهد بود. بنابراین با وجود آنکه صدور قطع‌نامه علیه ایران در شورای حکام آژانس تبعات دیپلماتیک خاص خود را برای جمهوری اسلامی در پی دارد و می‌تواند مذاکرات را با چالش مواجه کند، اما اگر قطع‌نامه احتمالی بر اساس این پیش‌نویس مشترک صادر شود، صرفاً ایران را به پاسخ‌گوکردن در قبال سؤالات آژانس وادار می‌کند. پس بعید است که تهران بخواهد معادلات را برهم بزند. البته با توجه به تحکرات دیپلماتیک چند روز اخیر ایران هم بی‌میل نیست از طریق دیپلماسی و رایزنسی تا پیش از صدور قطع‌نامه تضمین‌های لازم برای همکاری لازم با آژانس را بدهد که اعضا از صدور قطع‌نامه منصرف شوند.

The Longines Legend Diver Watch

Elegance is an attitude

لونجین
LONGINES

SARMAN CO.

1832 Dr. Shariati Ave. Next to Pol-E-Roomi Tehran IRAN

Tel.: +98 21 226.137.52